

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА УЧЕСНИКА

КОНКУРСА

За идејно ликовно и архитектонско-урбанистичко решење Савског трга у Београду са спомен обележјем Жртвама рата и браниоцима отаџбине 1990– 1999. године

Питања везана за предмет конкурса:

Под тач.1. Скупштина града Београда донела је одлуку, о подизању споменика „ЖРТВАМА РАТА И БРАНИОЦИМА ОТАЏБИНЕ 1990-1999.године“

Члан 1. Жртвама рата и браниоцима у ратним сукобима 1990-1999.

Дајте нам историјске чињенице и појашњења:

Питање – који су то ратни сукоби у којим су пале жртве?

Питање – коју су то отаџбину браниоци отаџбине бранили у тим ратним сукобима 1990-1999?

Питање

Под тач.2. Како се могу једним ликовним решењем, било какве концепције, изразити и поистоветити жртве и браниоци отаџбине? То су две тотално различите теме.

Под тач.3. Рад Жирија и критеријуми

Овде се ограничава слобода стваралаштва!

Захтев да један од критеријума буде и:

- Савремене тенденције у обликовању спомен обележја и градских простора то потврђује! Овај став није у складу са условима завода за заштиту споменика културе датим у елаборату

- ТРАЖИМО ДА СЕ ОВАЈ ЗАХТЕВ ИСКЉУЧИ ИЗ КРИТЕРИЈУМА!

Сваки учесник конкурса треба да буде слободан да даје решење примерено значају догађаја и његовом меморисању, да решење буде оригинално и да води рачуна о уклапању споменика у постојећи простор.

Питање

Одакле право Жирију да тврди да само решење дато кроз „Савремене тенденције у обликовању спомен обележја и градских простора“ је једино могуће и најбоље?

- ТРАЖИМО ТАКОЂЕ ДА НАМ РАСПИСИВАЧ ИЛИ ЖИРИ ОБЈАСНИ И ТО СТРУЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ШТА СУ ТО „ САВРЕМЕНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ У ОБЛИКОВАЊУ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА И ГРАДСКИХ ПРОСТОРА ДАНАС“?

Одговори под тач. 1, 2 и 3 :

Уколико се апстрахује идеолошко-политичка потка претходних ратова 1990.-1999., трагична догађања треба стављати у контекст превасходно хуманог аспекта. Тема је страдање невиних жртава, убијање и рањавање првенствено и у највећем броју младих људи ове државе. Фокус стављати само на трагични чин насилне смрти у оружаном сукобу, бесмисленост рата и убијања а разлоге и мотиве због које се покретало и спроводило и сукоби дешавали стављати у други план, јер то уводи у деликатну и конфликтну идеолошку сферу.

Под савременошћу се мисли да буде у складу са временом у коме ликовно дело настаје.

Питање

Под тач.4. Конкурс је расписан у складу са Правилником о спровођењу конкурса из области архитектуре и урбанизма Савеза архитеката Србије и са Правилником о спровођењу конкурса из области урбанистичко-архитектонског стваралаштва Друштва урбаниста Београда.

Скупштина града Београда донела је одлуку, о подизању споменика „Жртвама рата и браниоцима отаџбине 1990-1999.године“

У добијеном материјалу за конкурс, споменик као ликовно дело је потпуно запостављен и маргинализован, примат је дат урбанистичко-архитектонском решењу простора чиме се крши одлука Скупштина града о подизању споменика, не спомен обележја, нити урбанистичко-архитектонског решења простора, већ споменика „Жртвама рата и браниоцима отаџбине“ док је читав вајарски еснаф омаловажан, што није први пут да се на конкурсима тако ради.

Да је то тачно потврђује се у тачки 1.1. права и обавезе инвеститора и аутора награђених радова, датог у конкурсном материјалу.

Тамо дословце пише да првонаграђени рад стиче право даљег учествовања у разradi пројектне документације, уграђује у

Питање

А. план детаљне регулације и да ће

Питање

Б. израда бити поверена радној организацији...

Питање

В. Овде нигде нема споменика, већ само првонаграђени рад који се по овоме односи само на урбанизам и евентуално на неку архитектуру која се може реализовати кроз израду пројектне документације.

Питање:

Г. Зашто за споменик нема никакве награде, и зашто није наведено каква права стиче аутор првонаграђеног рада за споменик?

Питање

Д. Срамота је то што се ради и што се незна да се модел споменика по расписаном конкурсy предаје у размери 1:20 или 1:10, а нигде не стоји, да тај модел, решење, стиче право реализације кроз студије споменика у природној величини и његову реализацију у материјалу и да то ради аутор првонаграђеног рада.

ЗАХТЕВАМО – КАО УНАПРЕД ОДБАЧЕНИ, ОШТЕЋЕНИ И НИЧИЈИМ НЕЗНАЊЕМ ИЛИ НАМЕРОМ ПОТПУНО ДИСКВАЛИФИКОВАНИ, И КАО ЉУДИ И КАО СТВАОЦИ, ДА СЕ ТА ГРЕШКА, НАМЕРНА ИЛИ НЕ ИСПРАВИ У КОНКУРСНИМ УСЛОВИМА – МАТЕРИЈАЛУ!

Одговори под тач. 4. :

Уважавајући чињеницу да су урбана основа и уређење јавних простора мултидисциплинарни и скупни инвестициони подухвати, сасвим је на месту што су организатори расписаног конкурса изабрали предметну асоцијацију. Конкретно, тема конкурса је урбана обнова једног вредног сегмента простора Старог Београда. Значајног, како са аспекта културно-историјских вредности његовог настајања, тако и будућих урбанистичко-архитектонских вредности и развоја савског амфитеатра у склопу силаска града на реку. То су главне одреднице ширег и ужег окружења у који треба да се лоцира предметни споменик.

Из тога разлога по закону свака интервенција у простору, па и лоцирање споменика подлеже изради одговарајуће урбанистичке и пројектне документације како би се адекватно сагледали сви релевантни утицајни елементи (на пример: осветљење, одводњавање атмосферских вода, поплочавање, уградња екстеријерног мобилијара и друго што се предвиди).

А. Примедба везана за план детаљне регулације

Одговор:

У Закону о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије) бр.47/3) у члану 39. – План детаљне регулације се прецизира следеће:

- Планом детаљне регулације ближе се разрађује нарочито:

1. „Границе јавног грађевинског земљишта са елементима за обележавање на катастарској подлози“, а „Јавна површина“ јесте простор утврђен планом за објекте чије је коришћење, односно изградња од општег интереса у складу са прописима о експропријацији (јавни путеви, паркови, тргови, улице)“; што је овде случај.

2. „Регулационе линије улица и јавних површина и грађевинске линије“; ово су регулативни елементи битни да би се дефинисао обим и положај свих нових структура у склопу постојећег амбијента.

3. „Нивелационе квоте улица и јавних површина (нивелациони план)“; ово подразумева усклађивање нивоа свих површина унутар разматраног простора, како би се обезбедио адекватан пешачки и други вид кретања и саобраћаја, одводњавања и слично.

Значи, да би се оправдало издвајање финансијских средстава за предметну интервенцију, а то су средства из буџета, паре пореских обвезника, односно свих грађана, неопходно је по Закону да се уради документ који ће технички, односно професионално оправдати овакву акцију да град добије квалитетан јавни простор.

Није једини и искључиви циљ само ликовно решити скулптуру, већ разрешити све утицајне елементе ширег и ужег утицајног окружења. Оно је битан али не и независан фактор у простору.

У прилог чињеници о неопходности мултидисциплинарне сарадње свих релевантних учесника, битно је истаћи да су саставни делови поменутог урбанистичког плана и „правила грађења“ који садрже опис и објашњење графичког дела и опште урбанистичке услове. Такође, план је основ за поделу:

- земљишта обухваћеног планом, на јавно и остало грађевинско земљиште. У конкретном случају на просторно дефинисање јавног интереса;
- ближе одредбе о постројењима, објектима и мрежама саобраћајне, енергетске, водопривредне, комуналне и друге инфраструктуре, као и услове за прикључење нових објеката на комуналне инфраструктуре;
- естетско обликовање појединих елемената – материјали;
- графичким делом елабората приказује се планирано решење, регулација и нивелација. Графички део плана се ради на ажурним и овереним геодетским подлогама.

Б. Примедба „да се израда поверава радној организацији“

Одговор:

Логично је а прописано је и законском регулативом, да се овакав посао поверава стручној организацији, уписаној у регистар за обављање послова урбанистичког планирања и израде урбанистичких планова. Посао подразумева тимско усклађивање читавог низа условљености.

В. Тврдња да нигде нема споменика већ само урбанизма и евентуално архитектуре

Одговор:

Првонаграђени, као и сви остали радови који ће се радити на основу пропозиција у својој презентацији, требало би да садрже ликовно-естетско решење споменика и урбанистичко архитектонско решење конкурсним условима дефинисано утицајног простора. Значи, није у питању, како се тврди „урбанизам и евентуално архитектура“, већ се ради о синтези вајарског дела и простора који има своје урбанистичке и архитектонске карактеристике. Страх је безразложан јер се погрешно читају конкурсни услови, као што је већ истакнуто у процесу урбане обнове, неопходно је интердисциплинарна координација свих учесника: урбаниста, архитеката и ликовних уметника. Обзиром да се планирање и уређење простора одвија у новим околностима (економским и друштвеним), то нас подстиче да нешто мењамо у досадашњем понашању и унапређујемо постојећу праксу у циљу подизања укупног квалитета стручног рада, па самим тим и квалитет уређења градских амбијената.

Г. Зашто нема награде за споменик.

Одговор :

Награда се додељује за синтетни рад и реално је да ће се овакав задатак радити тимски, не искључује се могућност самосталног рада. Иначе награда се расподељује унутар тима сходно договору. Првонаграђеним решењем стиче се право на реализацију ауторског рада.

Д. Није спорна методологија рада на реализацији вајарског дела.

Одговор :

То је искључиво у надлежности аутора – вајара а он је равноправни аутор у тиму у свим нивоима разраде награђеног рада који се реализује у целини, према замисли. С тога је на аутору да у активној сарадњи са носиоцем плана дефинише све елементе којим се омогућава реализација његове креације у простору.

Конкурсно решење по првонаграђеном раду отвара могућност реализације првонаграђеног

решења и стиче право на реализацију ауторског дела.

Питање под тач.5.

Ово је трећи конкурс за овај споменик. Два досадашња у трајњу од по 6 месеци су пропала. Први конкурс – пошто су учесници већ предали радове, незаконито је поништен. Други конкурс је уништен од стране „стручног жирија“ неквалификованог за просуђивање квалитета радова приспелих на конкурс.

За ове конкурсе не постоји никаква јавна документација о радовима који су учествовали на њима, што је срамота, јер на тим конкурсима је било преко сто уметничких идеја за

решење овог споменика. То је брука и за Београда – центар културе, духовности и демократије.

Одговор:

Овај Жири нема право да коментарише претходне конкурсе.

Питање:

- Да ли ће и овај трећи конкурс имати исту судбину и да ли ће и он остати анониман, без каталога и упознавања шире културне јавности са решењима и радовима?

Одговор:

У материјалу расписа, дефинисано је да ће се по завршетку рада Жирија и избору првонаграђеног рада, организовати изложба са каталогом и одржати јавна расправа о резултатима жирирања.

Питање:

- Где ће бити организована изложба конкурсних радова, и да ли ће и овога пута радови бити изложени на поду, по ходницима што је понижавање за ауторе, дела и оне којима се споменик подиже?

Одговор:

Одговор дат у претходном.

Питање:

- На основу којих квалификација и остварених дела у овој области су бирани чланови Жирија?

Одговор:

Избор Жирија је прошао одговарајућу процедуру.

У Београду, 12.02.2006.
КОНКУРСА

ЖИРИ

Напомена

Напомињемо да ће свим учесницима конкурса који су преузели конкурсни материјал преко Друштва архитеката Београда у року од 15 дана бити поштом достављени изгледи, пресеци и фотографије локације.